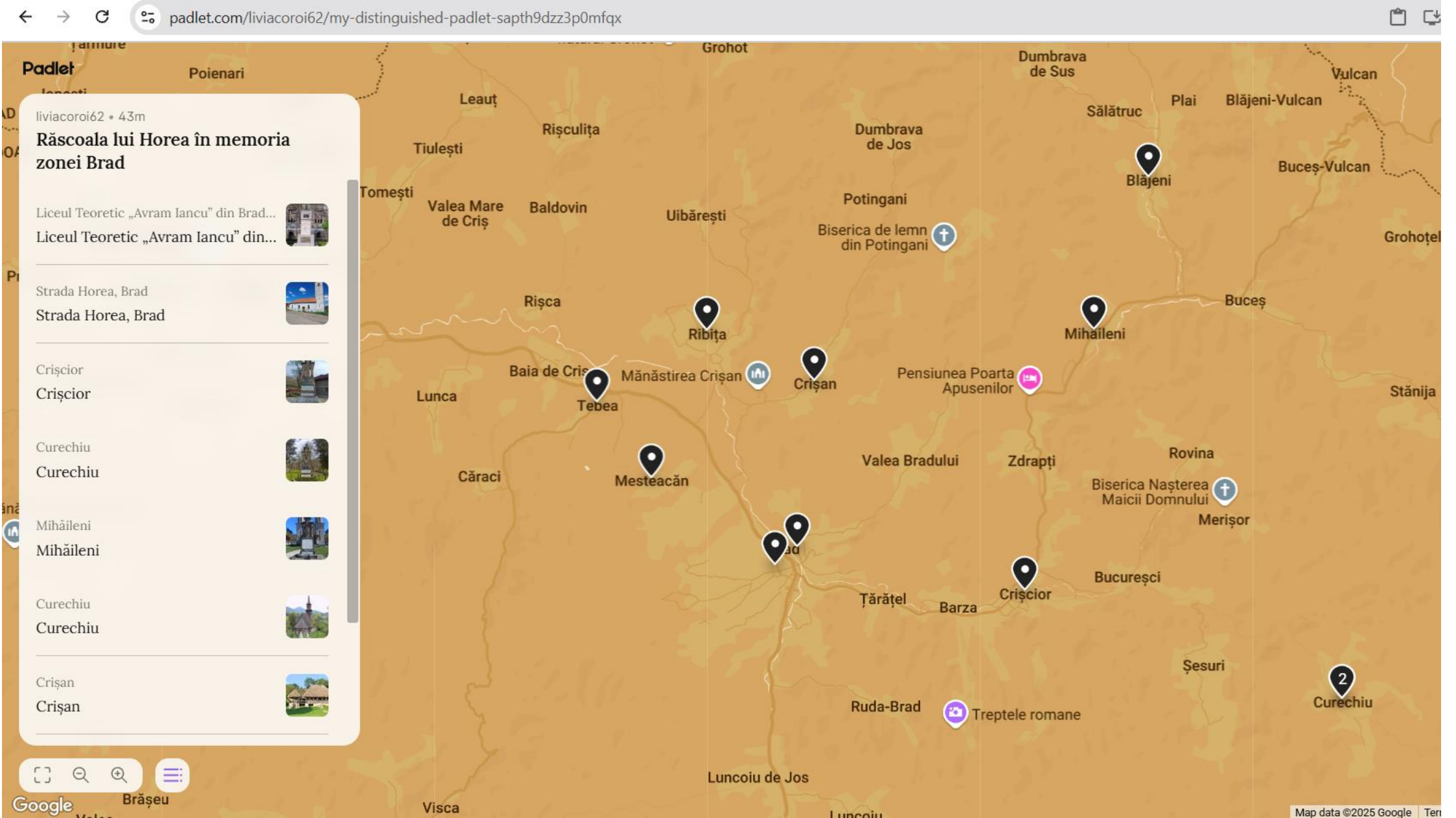

**DEVA,
22-23 MAI 2025**

Conferința internațională - Între local și european, 240 de ani de la martirajul lui Horea, Cloșca și Crișan

Răscoala condusă de Horea, Cloșca și Crișan în
memoria zonei Brad

Autor: prof. dr. **Livia Coroi**, Liceul Teoretic „Avram Iancu”
Brad, județul Hunedoara

<https://padlet.com/liviacoroi62/my-distinguished-padlet-sapth9dzz3pomfqx>

Țebea, Gorunul lui Horea

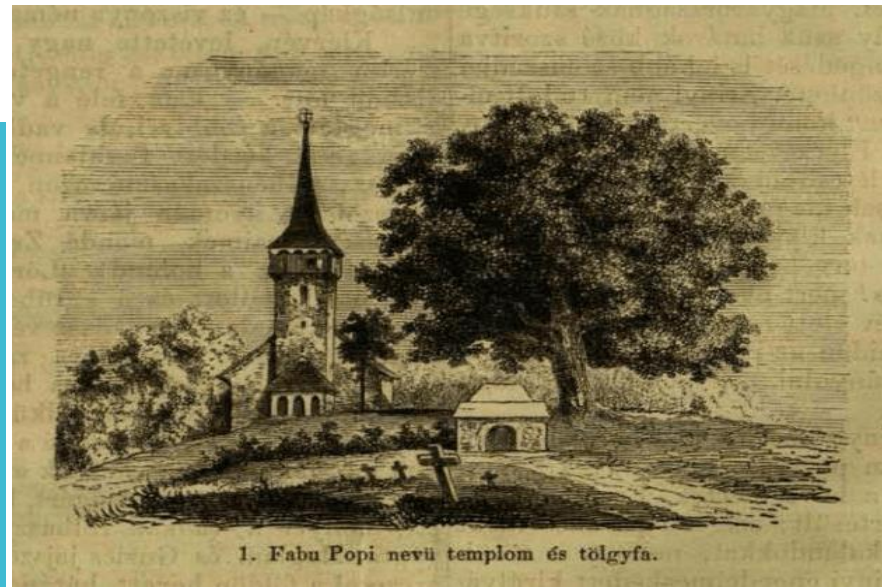
-Potrivit memoriei colective, este un adevăr incontestabil că e „Gorunul lui Horea”, deoarece aici poposea Horea în drumurile sale la Viena și aici se întâlnea cu moșii, când participa la târg la Brad, și visau la o viață liberă.

- Țebea – Gorunul lui Horea – imagine de la 1848 și din prezent

Degradarea Gorunului

- a început după construirea actualei biserici, la sfârșitul sec. XIX;
- a fost legat cu chingi de oțel și i-a fost cimentat interiorul; a fost retezat pe la înălțimea de 9 m, de unde a dat apoi o creangă;
- în 1947, i-a fost îmbrăcat trunchiul în ciment;
- în 2005, creanga laterală a fost ruptă de furtună;
- există un pui de gorun odrăslit dintr-o rădăcină

Țebea – obiecte ale memoriei

- Există o frescă ce-i reprezintă pe cei trei căpitani;
- Se păstrează un steag tricolor, din 1938, ce-i reprezintă pe Avram Iancu și pe Horea, Cloșca și Crișan.

Casa memorială Crișan

- A fost construită pe locul vechii case din sec. XVIII, o casă acoperită cu paie.
- Actuala casă a fost inaugurată în 1979.
- Recent, a fost acoperită cu șindrilă.
- Aici se organizează „Omagiu lui Crișan”.

Casa memorială Crișan

- O cameră cu obiecte specifice Țării Zarandului;
- Unelte din gospodăria țărănească.

Comemorarea răscoalei –

„Omagiu lui
Crișan”

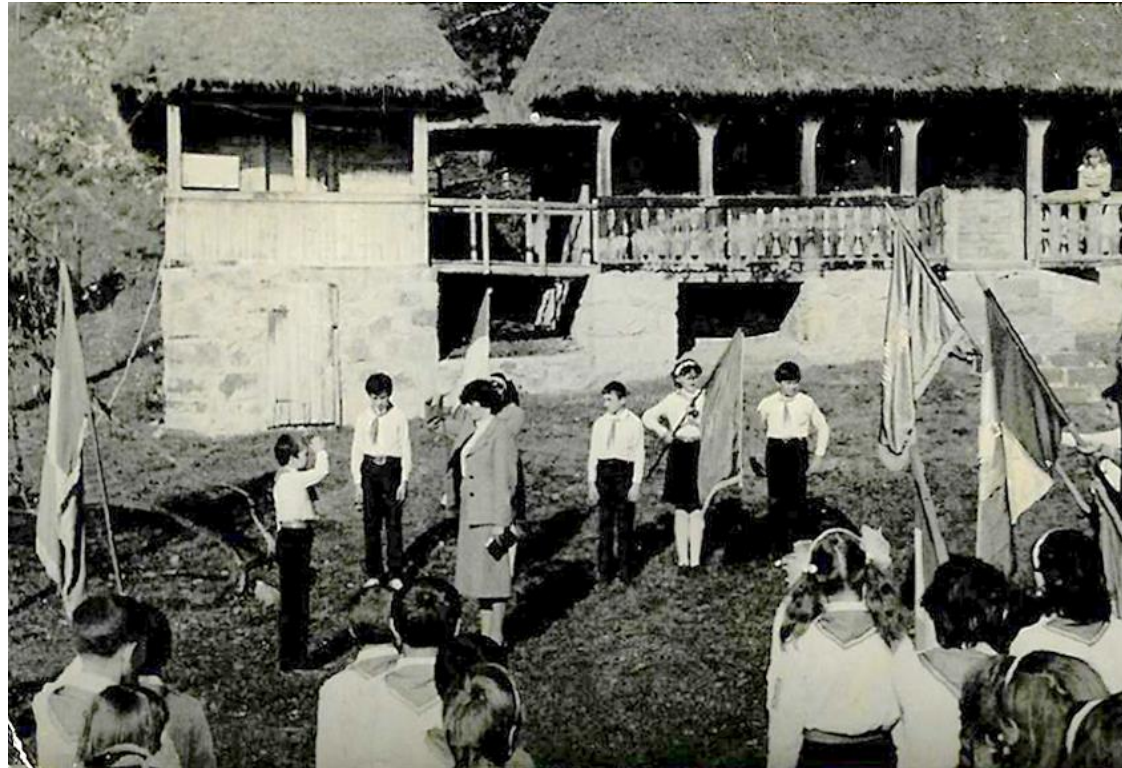
- Parastasul din
2024;

- Momentul de
evocare
istorică, 2023.

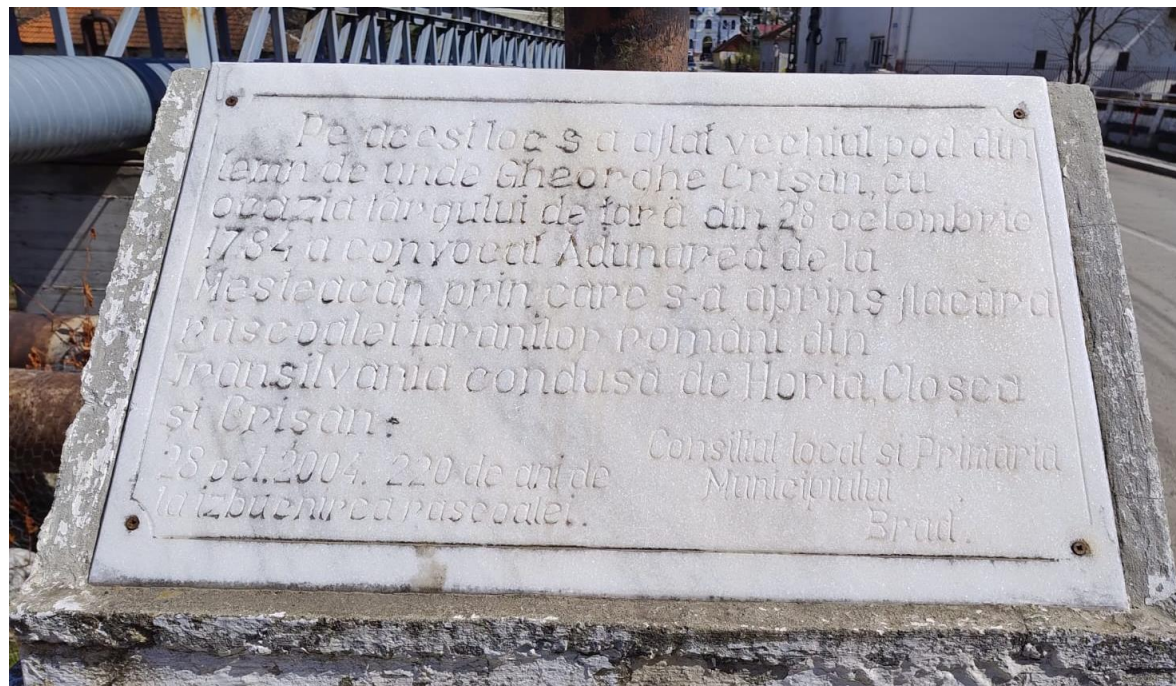
Casa Memorială Crișan

-Desfășurarea
unor activități
cu elevii:
activități
pionierești,
vizite, excursii

Obiecte ale memoriei în Brad

- Placa omagială de la podul de peste Criș;
- Străzile Horea, Cloșca și Crișan

Obiecte ale memoriei în Brad

- Bustul lui Horea, autor, sculptorul Nicolae Pascu;
- Bustul lui Crișan, autor, Radu Mânzat-Moga, în 1934.

Obiecte ale memoriei în Brad

-Pe strada Horea se
află Biserica
reformată, unde s-
au refugiat nobilii,
dar au fost uciși.
-În biserica
ortodoxă, sunt
redați cei trei într-o
frescă.

Un loc al memoriei – Mesteacăn

- Aici s-a coagulat
nucleul
răsculaților;
- Locul bisericii
din Mesteacăn;
- Troița la
resfințire - 2017

Un loc al memoriei, satul Curechiu

-La Curechiu s-a
aprins scânteia
-După confruntarea
soldată cu morți din
rândul autorităților,
țăranii au declanșat
răscoala, socotită
singura cale spre
libertate.

Un loc al memoriei,
satul Curechiu
- Biserica monument
istoric (1785), „Crișan
adună pe toți iobagii
în biserica din
Curechiu și le ia
jurământul de a
stârpi pe toți domnii
unguri.”

Satul Crișcior – locul primei răfuieli

-La Crișcior,
răsculații au avut
prima acțiune
organizată de
răfuială cu
nobilimea

Un loc al memoriei, satul Ribîța

-La Ribîța a fost
cel mai sângeros
episod: a fost
decimată familia
Ribiczey, au
căzut primii
țărani

Satul Blăjeni în memoria răscoalei

-La Blăjeni s-a luat
jurământul
răsculaților, în
prezența lui Horea
-În bătălia din 7
dec. au fost uciși 48
de blăjenari, cu
căpitanul lor,
Nicula Bibarț,
adjunct al lui Horea

Galaxy A34 5G

Galaxy A34 5G

Satul Mihăileni, un loc al memoriei multivalente

- Căsătoria forțată a contesei Ecaterina Csiszar cu țăranul Clej Toader
- La 7 dec. țăranii au fost înfrânți de trupele imperiale, la hotarul cu satul Blăjeni

Fapta lui Horea, model pentru luptători anticomuniști

- Ioan Blăgăilă, organizatorul și conducătorul organizației anticomuniste Mișcarea Națională de Eliberare (1949-1951), și-a luat numele conspirativ de Iancu Horea Crăișor; a stabilit însemnul membrilor organizației – un inel de argint cu monograma IHC; lua jurământul membrilor pe o cutie în care erau: pământ, scoarță și frunze de la Gorunul lui Horea din Țebea.

Bibliografie:

Lazăr, Ioachim, *Crișan, un sat istoric din Zarand*, Ediția a II-a, Editura Karina, Deva, 2016.

Pârva, I., *Drumuri în Țara Zarandului*, Editura Sport-Turism, București, 1983.

Prodan, David, *Răscoala lui Horea*, vol. I-II, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1979.

Arhivele CNSAS, d. P 168, vol. 1, 7, 9.

<https://pe-harta.ro/judete/Hunedoara.jpg>

<https://inforibita.ro/casa-memoriala-crisan/>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=2607616689415140&set=pcb.2607617222748420>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=2895603417283131&set=pcb.2895604113949728>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=3001047500072055&set=pcb.3001047810072024>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=2732495130260628&set=pcb.2732495153593959>